

การพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

A DEVELOPMENT MODEL OF PUBLIC PARTICIPATION FOR STRATEGIC MANAGEMENT OF EDUCATION, PATTAYA CITY, CHONBURI PROVINCE

สุปราณี จินดา**
สฎายู ธีระวณิชตระกูล***
สุร็พร อนุศาสนันท์****

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี 2) เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยดำเนินการประชาพิจารณ์ (Public Hearings) ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนมีองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ (1) มีเป้าหมายชัดเจน (2) มีกิจกรรม (3) มีกลุ่มประชาชน (4) มีหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม ภายใต้กระบวนการ การบริหารเชิงกลยุทธ์ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ (1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (3) การนำแผนเชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (4) การประเมินแผนเชิงกลยุทธ์และมีดัชนีตัวชี้วัด 175 ตัวบ่งชี้

** นิสิตหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

*** รองศาสตราจารย์ ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

**** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนา รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยการทำประชาพิจารณ์จากประชาชนกลุ่มตัวอย่างทุกอาชีพในเมืองพัทยา จำนวน 1,100 คน พบว่า ประชาชนมากกว่าร้อยละ 90 เห็นด้วยกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ว่ามีความเหมาะสม

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม / การบริหารเชิงกลยุทธ์

ABSTRACT

The purposes of this study are 1) to develop a Model of Public Participation for Strategic Management of Education, Pattaya city, Chonburi province. Mixed method which applies Focus Group with 8 professionals, Delphi Technique with 3 groups of expert consisted of (1) 6 experts in academic zone (2) 6 experts in academic institutions and (3) 7 experts in educational participation. And 2) to evaluate a Model of Public Participation for Strategic Management of Education, Pattaya city, Chonburi province by applying Public Hearings. The results show that

1) the development's result of a Development Model of Public Participation for Strategic Management of Education, Pattaya city, Chonburi province is consisted of 4 parts which are (1) a clear goal (2) an activity (3) a group of people (4) governmental organizations. These parts also relate to 4 procedures of strategic management which are (1) environmental analysis (2) strategic planning (3) performing strategic plan (4) strategic plan's evaluation. In total, there has 175 indexes.

2) the evaluation's result of a Development Model of Public Participation for Strategic Management of Education, Pattaya city, Chonburi province by applying Public Hearings with 1,100 samples in every career group in Pattaya city. Result shows that more than 90% of people agree that a Development Model of Public Participation for Strategic Management of Education, Pattaya city, Chonburi province is appropriate.

KEYWORDS : Participation / Strategic Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวโน้มของการพัฒนาการศึกษาในโลกในช่วงศตวรรษที่ 21 เป็นระบบการศึกษาแบบไร้พรมแดนที่มีการเชื่อมโยงกันตั้งแต่ระดับท้องถิ่น (Local) ระดับประเทศ (National) ระดับภูมิภาค (Regional) และระดับโลก (Global) ประกอบกับรัฐบาลได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาวันที่ 23 สิงหาคม 2554 นำประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยกำหนดยุทธศาสตร์ประเทศ พ.ศ. 2556 - 2561

มีโครงสร้างเศรษฐกิจที่มีคุณภาพพึ่งพาตนเองได้ เชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคบนพื้นฐานประโยชน์ร่วมกัน (รพีพร มณีวงศ์, 2556)

โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษาเป็นการให้บริการสาธารณะซึ่งตามความหมายแล้ว การให้บริการสาธารณะมีจุดมุ่งหมายที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม และจากสภาวะการณ์ที่นำไปสู่การปรับตัวขององค์การข้างต้น และความสำคัญของการให้บริการทางการศึกษาจึงมีความจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการบริการทางการศึกษาเช่นเดียวกับการบริการประเภทอื่น เนื่องจากการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพแก่ประชาชน ถือได้ว่าเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ (กิตติวงศ์ สาละวดี, 2554) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ไว้อย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตและสังคมแห่งการเรียนรู้ กำหนดแผนยุทธศาสตร์ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาโดยให้ประชาชนทุกกลุ่มเข้ามามีส่วนร่วม เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างกัลยาณมิตรกับหน่วยงานต่าง ๆ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548)

จอห์น เอ็ม. ไบรสัน (John M. Bryson, 1995 : 4 - 9, อ้างใน ปกรณ์ ปรียากร, 2553 : 8 - 9) ศาสตราจารย์ทางรัฐประศาสนศาสตร์ แห่งมหาวิทยาลัยมินเนโซตา มีความเห็นว่าการวางแผนเชิงกลยุทธ์ในองค์การภาครัฐมีผลอย่างสำคัญในการตัดสินใจและการจัดการด้านปฏิบัติการของนักบริหาร ภารกิจด้วยการระบุให้เห็นว่าในอันที่จะเสนอบริการสาธารณะที่ได้ผลมากที่สุด นักบริหารรัฐกิจจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลอย่างรอบด้าน พัฒนาและสำรวจทางเลือกในเชิงกลยุทธ์และวางแผนงาน การดำเนินงานในอนาคตด้วยการตัดสินใจที่เต็มไปด้วยวิสัยทัศน์จากปัจจุบัน นอกจากนี้การวางแผนเชิงกลยุทธ์ช่วยสรรค์สร้างการสื่อสาร การมีส่วนร่วม การคำนึงถึงความแตกต่างด้านค่านิยมและผลประโยชน์ การเสริมสร้างการตัดสินใจตามหลักพื้นฐานของความสำเร็จ และที่สำคัญที่สุดคือก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติการอย่างแท้จริงการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาที่สัมพันธ์กับเรื่องการมีส่วนร่วมจึงไม่ใช่เพียงการปลดปล่อยการศึกษาไปจากการดูแลส่วนกลางสู่มือท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังต้องพิจารณาไปถึงการดำเนินการสร้างหรือส่งเสริมการมีส่วนร่วมโดยตรงของประชาชน ในกระบวนการบริหารจัดการทางการศึกษาให้บรรลุผลสมบูรณ์ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาเป็นหลัก การศึกษาจึงจะส่งผลประโยชน์ถึงประชาชนโดยส่วนรวมอย่างแท้จริง ๆ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2549) สำหรับประเทศไทย แม้ว่าจะได้มีการกำหนดนโยบายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนทางการศึกษาอย่างชัดเจนต่อเนื่อง แต่จากการประเมินผลพัฒนาการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ภาคส่วนต่างๆ ยังเข้ามามีส่วนร่วมทางการศึกษาน้อยมาก ภาครัฐยังคงรับภาระในเกือบทุกภารกิจเป็นส่วนใหญ่ บทบาทการเข้ามามีส่วนร่วมยังเป็นการร่วมจัดและสนับสนุนการศึกษาเป็นส่วนใหญ่ แต่การเข้ามาร่วมในการกำหนดนโยบาย ตัดสินใจ กำกับติดตาม และตรวจสอบยังมีน้อยมาก และรูปแบบยังคงไม่หลากหลาย รวมทั้งยังมีข้อจำกัดทั้งในส่วนของรัฐเองและผู้ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมอีกหลายประการทั้งในด้านการบริหารจัดการ ระบบ และกลไก ส่งเสริมสนับสนุน กฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค ตลอดจนหน่วยงานนอกภาครัฐที่มีศักยภาพแต่ยังเข้ามามีส่วนร่วมน้อย จึงเป็นกลุ่มประชาชนที่เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองให้ประสบผลสำเร็จ (อุทัย บุญประเสริฐ, 2552)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำวิจัยการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมกับเมืองพัทยาที่เกิดจากกระบวนการสร้างแนวคิดร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาาร่วมกันเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาของเมืองพัทยาและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรมที่ดิงามต่อประเทศชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

คำถามการวิจัย

1. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีรูปแบบอย่างไร
2. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีความเหมาะสมหรือไม่

ประโยชน์ที่ได้รับ

การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ ผลการวิจัยก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษา ดังนี้

1. ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี
2. ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา จังหวัดชลบุรี ส่งผลต่อคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของเมืองพัทยา เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ประชาชน และภาคีการจัดการศึกษา มีความพึงพอใจ มีความไว้วางใจ เชื่อมั่นในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพของเมืองพัทยา
3. ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรู้และความเข้าใจในบทบาท ในกระบวนการสร้างแนวคิดร่วมกันเพื่อแก้ปัญหา และการพัฒนาร่วมกัน ซึ่งเป็นวิธีการที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในระยะยาวและยั่งยืน

กรอบแนวคิด

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเชื่อมโยงกับแนวคิดการวิเคราะห์ชุมชน แนวคิดการวิเคราะห์เครือข่ายสังคม (Social Network) ทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่ (Structural - Functional Theory) Radcliffe Brown & Merton อ้างในสุภางค์ จันทวานิช, 2551) ทฤษฎีระบบ (System Theory) (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ, 2546:2/1-2/14) วิเคราะห์

เอกสาร (Documentary Analysis) และงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี นำมาวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบายเมืองพัทยา จำนวน 8 คน การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย ประยุกต์ (Delphi Technique) และการสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญที่อยู่ในแวดวงการศึกษา จำนวน 6 คน กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญที่มาจากสถาบันการศึกษา จำนวน 6 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนร่วมทางการศึกษา จำนวน 7 คน และประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยการทำประชาพิจารณ์จากประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ จำนวน 1,100 คน วิธีประเมินรูปแบบโดยแบบตรวจสอบรายการตามมาตรฐานการประเมินโครงการ (Program Evaluation Standard for Education Evaluation) ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ 1) การใช้ประโยชน์ 2) ความเป็นไปได้ 3) ความเหมาะสม 4) ความแม่นยำ (รัตนะ บัวสนธ์, 2550 : 235-240) และใช้ค่าสถิติร้อยละ 80 ขึ้นไปถือว่าผ่าน ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกพื้นที่ที่ศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Selection) พื้นที่ในเขตเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

ส่วนขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยนั้น ผู้วิจัยกำหนดขอบข่ายรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) มีวัตถุประสงค์ 2) มีกิจกรรม 3) มีกลุ่มประชาชน และ 4) มีหน่วยงานรัฐที่มีการเชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วมภายใต้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) วางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การนำแผนเชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 4) การประเมินแผนเชิงกลยุทธ์

เครื่องมือการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบสอบถามกึ่งโครงสร้างตามหัวเรื่องการพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คนนำไปใช้ในการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อเก็บข้อมูลด้วยวิธีเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน 3) แบบสอบถามประเมินความคิดเห็นของประชาชนทุกกลุ่มอาชีพ เก็บข้อมูลโดยใช้การประชาพิจารณ์ (Public Hearing)

วิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ นำข้อมูลที่ตีความจากการอภิปรายสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) (ฉัตรสมน พงศ์ภิญโญ, 2553) ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับแบบสอบถามกึ่งโครงสร้างนำมาวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์เชิงคุณภาพ (Interactive Qualitative Analysis) (Vicky Luna Lazaro, 2005 : 80; อ้างอิงจาก Nortchcutt & Mc Coy, 2004 : 40) เพื่อพัฒนารูปแบบนำมาสร้างแบบสอบถามและวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item - Objective Congruent) (ปัญญา ประดิษฐ์บาททุกา, 2551) ระหว่างข้อคำถามเพื่อหาค่าแต่ละด้าน โดยคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำแบบสอบถามไป Try - Out กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คนเพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 99 - 100) ต่อจากนั้นนำไปวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique (ชัชวาล ทัดศิวิฑ, 2553) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษา กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ที่อยู่ในสถาบันการศึกษา กลุ่มที่ 3 เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเมืองพัทยา แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะและให้สัมภาษณ์ในรอบที่ 1 แล้วนำประเด็นไปปรับปรุงแบบสอบถาม ในรอบที่ 2 ต่อจากนั้นนำไปหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและดำเนินการประเมินโดยการทำประชาพิจารณ์จากประชาชนทุกกลุ่มอาชีพในเมืองพัทยา (ไฟโรจน์ พลเพชร และชลัท ประเทืองรัตน, 2548) โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตามมาตรฐานการประเมินโครงการ (Program Evaluation Standard for Education Evaluation) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) มาตรฐานการใช้ประโยชน์ 2) มาตรฐานความเป็นไปได้ 3) มาตรฐานความเหมาะสม 4) มาตรฐานความแม่นยำ (ริตนะ บั้วสนธ์, 2550 : 235 - 240) และใช้ค่าสถิติร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่าผ่านการประเมิน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (ธานินทร์ ศิลปะจารุ, 2552) จำนวนประชากร 100,000 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,100 คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ .03

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี นำมาวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

ขั้นตอนที่ 3 นำเสนอรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) และประเมินรูปแบบโดยการใช้อภิปรายสาธารณะ (Public Hearing) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และประเมินรูปแบบการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี สรุปได้ ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเชื่อมโยงกับแนวคิดการวิเคราะห์ชุมชน แนวคิดการวิเคราะห์เครือข่ายสังคม (Social Network) ทฤษฎีโครงสร้างการหน้าที่ (Structural - Functional Theory) ทฤษฎีระบบ (System Theory) เอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี นำมาวิเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ผลการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดมาดำเนินการวิจัย โดยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้มาดำเนินการสร้างคำถามกึ่งโครงสร้างที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน นำมาใช้ในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) โดยผู้ทรงคุณวุฒิระดับนโยบายของเมืองพัทยา จำนวน 8 คน และนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ (Interactive Qualitative analysis : IQA) ได้ร่างรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนเมืองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ 1) มีเป้าหมายชัดเจน 2) มีกิจกรรม 3) มีกลุ่มประชาชน และ 4) มีหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม ภายใต้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์มีกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การนำแผนเชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 4) การประเมินแผนเชิงกลยุทธ์ และมีดัชนีตัวชี้วัด 175 ตัว นำมาสร้างแบบสอบถามและวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruent) ระหว่างข้อคำถามเพื่อหาค่าแต่ละด้าน โดยคัดเลือกตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป พบว่า ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ค่าดัชนีมีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกข้อ หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไป Try-Out กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูและผู้บริหารโรงเรียนเมืองพัทยา 10 (บ้านเกาะล้าน) จำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น ด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟา (α Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.99 และค่าอำนาจจำแนก (Discriminant Index) พบว่า ค่าอำนาจจำแนกมีค่าอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.91 ต่อจากนั้นนำไปวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษา กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ที่อยู่ในสถาบันการศึกษา กลุ่มที่ 3 เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเมืองพัทยา แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะและให้สัมภาษณ์ในรอบที่ 1 แล้วนำประเด็นไปปรับปรุงแบบสอบถามในรอบที่ 2 ต่อจากนั้นนำไปหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter quartile Range) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ พบว่ามีค่ามัธยฐาน (Median) เท่ากับ 5.00 และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter quartile Range) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.88 ในจำนวนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ 18 คน จากผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 19 คน คิดเป็นร้อยละ 94.74 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับ

ข้อมูลนั้นมาก ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความสอดคล้องกันไปในวิถีทางเดียวกัน ได้รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

3. รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ที่มีองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ ดังตารางต่อไปนี้

ปัจจัยป้อนเข้า (Input)	↔ ↔ กระบวนการ (Process)	↔ ↔ ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Result)	
รูปแบบ	ตัวชี้วัด (จำนวน)			
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์ประกอบการมีส่วนร่วมด้านที่ 1. มีเป้าหมายชัดเจน 2. มีกิจกรรม 3. มีกลุ่มประชาชน 4. มีหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม	3 37 5 13	ดำเนินการอย่างเป็นระบบตามตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านมีกิจกรรม โดยคณะกรรมการที่ได้รับการคัดสรรอย่างมีคุณภาพจากองค์ประกอบมีกลุ่มประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม	บรรลุผลตามองค์ประกอบด้านมีเป้าหมายและตัวชี้วัดตรงตามความต้องการของประชาชน	ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการศึกษาของเมืองพัทยา
ตอนที่ 2 การกำหนดแผนเชิงกลยุทธ์องค์ประกอบการมีส่วนร่วมด้านที่ 1. มีเป้าหมายชัดเจน 2. มีกิจกรรม 3. มีกลุ่มประชาชน 4. มีหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม	3 2 3 13	ดำเนินการอย่างเป็นระบบตามตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านมีกิจกรรม โดยคณะกรรมการที่ได้รับการคัดสรรอย่างมีคุณภาพจากองค์ประกอบมีกลุ่มประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม	บรรลุผลตามองค์ประกอบด้านมีเป้าหมายและตัวชี้วัดตรงตามความต้องการของประชาชน	ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการศึกษาของเมืองพัทยา
ตอนที่ 3 การนำแผนเชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติองค์ประกอบการมีส่วนร่วมด้านที่ 1. มีเป้าหมายชัดเจน 2. มีกิจกรรม 3. มีกลุ่มประชาชน 4. มีหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม	1 35 4 13	ดำเนินการอย่างเป็นระบบตามตัวชี้วัดขององค์ประกอบด้านมีกิจกรรม โดยคณะกรรมการที่ได้รับการคัดสรรอย่างมีคุณภาพจากองค์ประกอบมีกลุ่มประชาชนและหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม	บรรลุผลตามองค์ประกอบด้านมีเป้าหมายและตัวชี้วัดตรงตามความต้องการของประชาชน	ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการจัดการศึกษาของเมืองพัทยา

ปัจจัยป้อนเข้า (Input)	กระบวนการ (Process)	ผลผลิต (Output)	ผลลัพธ์ (Result)
รูปแบบ	ตัวชี้วัด (จำนวน)		
ตอนที่ 4 การประเมินแผนเชิงกลยุทธ์ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมด้านที่			
1. มีเป้าหมายชัดเจน	3		
2. มีกิจกรรม	24		
3. มีกลุ่มประชาชน	5		
4. มีหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยง กับการมีส่วนร่วม	13		

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยการทำการสำรวจจากประชาชนทุกกลุ่มอาชีพในเมืองพัทยา (ไพโรจน์ พลเพชร และชลัท ประเทืองรัตนา, 2548) โดยใช้แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตามมาตรฐานการประเมินโครงการ (Program Evaluation Standard for Education Evaluation) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) มาตรฐานการใช้ประโยชน์ 2) มาตรฐานความเป็นไปได้ 3) มาตรฐานความเหมาะสม 4) มาตรฐานความแม่นยำ (รัตนะ บัวสนธ์, 2550 : 235 - 240) และใช้ค่าสถิติร้อยละ 80 ขึ้นไปถือว่าผ่านการประเมิน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane (ธานินทร์ ศิลปะจารุ, 2552) จำนวนประชากร 100,000 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 1,100 คน ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ .03 พบว่า ประชาชนมากกว่าร้อยละ 90 เห็นด้วยกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี มีความเหมาะสม

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยขออภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิง กลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนมี 4 ด้าน ดังนี้

1.1 มีเป้าหมายที่ชัดเจน ด้านการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อนำไปสู่การสร้างโอกาสให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการทำงาน หากปราศจากเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกันระหว่างตัวแสดงหรือองค์การต่าง ๆ ที่ชัดเจนแล้ว ประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหาและความต่อเนื่องในการดำเนินงานมีอาจเกิดขึ้นได้ ดังนั้นการกำหนดเป้าหมายที่ให้ประโยชน์ต่อผู้เข้าร่วม

จึงมีความจำเป็น เกิดการรวมตัวเป็นกลุ่มเป็นก้อน และสามารถแปลงเป้าหมายเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน ต้องเป็นผลลัพธ์ เป้าหมายประการแรก คือ ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมได้พวกเขาต้องได้รับข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นจริงซึ่งเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจว่าเขาจะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างไร และที่ไหน เป้าหมายประการที่สอง คือ รับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป้าหมายประการที่สาม คือ ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา เป้าหมายประการที่สี่ คือ พัฒนาข้อตกลงร่วมกัน การนำไปประยุกต์ใช้ ผู้บริหารควรนำทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของ Locke (1991) อ้างใน ธร สุนทรายุทธ, 2553 มาใช้โดยยึดหลักความตั้งใจที่จะบรรลุผลซึ่งเป็นเป้าหมายเฉพาะและความสำคัญกว่าเป้าหมายทั่วไป และทฤษฎีความคาดหวังของ Vroom (2005) ความคาดหวังเป็นการอธิบายแรงจูงใจรูปกระบวนการที่สลับซับซ้อนในการเกิดพฤติกรรมของบุคคลที่จะเลือกตัดสินใจ และปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจนั้นมีค่าสหสัมพันธ์ในทางบวกกับความพึงพอใจ

1.2 มีกิจกรรม การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ตัดสินใจ เลือกวิธีการดำเนินงาน ถือเป็นกระบวนการสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี มีการไหลเวียนข้อมูลข่าวสารอย่างเสรี รวดเร็วไร้พรมแดน การส่งเสริมการมีส่วนร่วมนอกจากจะสอดคล้องกับหลักการบริหารแล้วยังจะก่อให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในการปฏิบัติงาน เกิดการยอมรับ ลดช่องว่างของระบบการสื่อสาร ขจัดปัญหาความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น ลดความเสี่ยงต่อความล้มเหลว แสดงถึงความจริงจังและห่วงใยของผู้ให้อันจะส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงาน/โครงการอย่างยั่งยืนต่อไปและสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยมีรูปแบบและลักษณะในมิติต่อไปนี้

- 1) มีส่วนร่วมเรื่องอะไร
- 2) ใครเข้ามามีส่วนร่วม
- 3) มีส่วนร่วมด้วยวิธีการอย่างไร

ทั้งนี้เนื่องจากมิติดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ มิติที่ 1 มีส่วนร่วมเรื่องอะไร ในกระบวนการนี้ คือ การวิเคราะห์ในการตัดสินใจ ต้องสร้างความชัดเจนเกี่ยวกับเรื่องที่จะตัดสินใจ ระบุถึงแผนหรือขั้นตอนการตัดสินใจ และการกำหนดการตัดสินใจว่า ใครจำเป็นต้องมาเกี่ยวข้องในการตัดสินใจ ใครเป็นผู้ตัดสินใจ ต้องตัดสินใจเรื่องอะไร ในกระบวนการวางแผนต้องระบุว่าต้องการให้สำเร็จอะไรบ้าง กับประชาชนในแต่ละระยะของกระบวนการตัดสินใจ พิจารณาถึงผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในภายนอก พิจารณาถึงกลยุทธ์ที่ใช้ใน แต่ละขั้นตอนของกระบวนการจัดทำแผนเชิงกลยุทธ์ เชื่อมโยงกลยุทธ์นั้นๆ สู่แผนที่บูรณาการ ประชาชนอาจได้รับเชิญมาช่วยในการพัฒนาแผนร่างแผนหรือเขียนแผนจริง แต่หลักใหญ่ๆ ของแผนจำเป็นต้องเห็นพ้องต้องกันก่อนด้วยการสนับสนุนของผู้จัดการโครงการและบุคลากรหลักขององค์กร แล้วจึงวางแผนนำไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มิติที่ 2 ใครเข้ามามีส่วนร่วม มีคุณลักษณะอย่างไร จะเกี่ยวข้องกับประเภทของบุคคลที่จะมาร่วมวางแผนที่จะต้องวิเคราะห์อย่างรอบคอบว่า เรากำลังพยายามจะทำอะไรให้สำเร็จและจะต้องพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมและดีที่สุดนำมาใช้ให้ตรงกับวัตถุประสงค์ มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมเกิดขึ้นได้อย่างไร พิจารณาจาก 4 ประเด็น คือ 1) พื้นฐานของการมีส่วนร่วมจากบนหรือล่าง และที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมาจากที่ใด 2) รูปแบบขององค์การโดยตรงหรือโดยอ้อม 3) ขอบเขตของการมีส่วนร่วม ระยะเวลา ช่วงเวลาของการดำเนินกิจกรรม 4) ประสิทธิภาพ พิจารณาเกี่ยวกับการให้อำนาจแก่การมีส่วนร่วมกับสภาพคุณลักษณะที่เกี่ยวข้อง และพิจารณาถึง

บริบทของการมีส่วนร่วมที่มีผลกระทบต่อคุณลักษณะของโครงการ นอกจากนี้แล้วยังได้ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น 2) ใช้ต้นทุนน้อย ลดความล่าช้าลง 3) สร้างฉันทามติ 4) การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น ประชาชนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของพื้นที่ที่ตัดสินใจและอยากเห็นผลในทางปฏิบัติ อาจเข้ามาช่วยอย่างกระตือรือร้น 5) หลีกเลี่ยงการเผชิญที่เลวร้าย เปิดโอกาสให้อีกฝ่ายแสดงความต้องการ 6) คงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและชอบธรรมจากกระบวนการที่โปร่งใส 7) การคาดการณ์แสดงความห่วงกังวล และทัศนคติต่อสาธารณชน ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่คาดการณ์จากปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชน ต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์การได้ และ 8) การพัฒนาภาคประชาคม ทำให้มีความรู้ในกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งฝึกความเป็นผู้นำในอนาคต ทำให้ประชาชนเรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกัน เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ (เจมส์แอล, เครย์ตัน, 2005) และสอดคล้องกับทฤษฎีการมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ Follent (1942) การนำไปประยุกต์ใช้ผู้บริหารต้องให้อยู่บนพื้นฐานของการมีอิสระในการเข้าร่วม มีความเสมอภาค ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรมซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ 1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม 2) การอาศัยอยู่ในเขตเมืองใหญ่ที่มีบริบทเป็นเมืองท่องเที่ยวที่รู้จักของตงทั้งโลก 3) ชาวสารและความสนใจทางการเมือง 4) ความต้องการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการจัดการศึกษาให้มีผลลัพธ์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและคุณภาพชีวิตที่ดี

1.3 มีกลุ่มประชาชน เป็นกลุ่มเป้าหมายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นผู้รับผลที่เกิดขึ้นโดยตรง ทั้งภาคสังคม ภาควิชาการ และภาครัฐ ทั้งนี้เนื่องจาก ความเข้มแข็งขององค์กรที่มีใช้ภาครัฐ (non-state actors) และความตื่นตัวภาคประชาชนในการดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองมีส่วนสนับสนุนให้เกิดเครือข่ายการทำงานร่วมกับภาครัฐได้เช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นองค์กรเอกชนหรือภาคประชาชนต่างมีบทบาทความสำคัญและความเชี่ยวชาญในการดำเนินกิจกรรมเฉพาะด้านเพิ่มขึ้นจุดแข็งดังกล่าวสนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐให้ความสนใจและแสวงหาความร่วมมือในการทำงานเข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสาธารณะที่ส่งผลต่อความเป็นอยู่ของพวกเขาเหล่านั้นโดยตรง (วีรศักดิ์ เครือเทพ, 2550) จึงสอดคล้องกับแนวคิดวิเคราะห์ชุมชนและสอดคล้องกับ ยอร์จ โฮมันส์ (Homans, 1950 : Cited Lunamberg and Omstein. 2000 : 9) ซึ่งมีแนวคิดว่าการกลุ่มเกิดขึ้นได้ เพราะองค์ประกอบ 3 อย่างคือ กิจกรรม (Activity) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และ อารมณ์ร่วม (Sentiment) องค์ประกอบทั้งสามต้องเกี่ยวข้องกันตลอดเวลาโครงสร้างของกลุ่มคนที่มีรวมตัวกัน จะก่อให้เกิดแบบแผนความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ได้แก่ 1) สถานภาพ (Status) ที่เป็นตำแหน่ง 2) บทบาท (Role) 3) ปทัณฐาน (Norm) เป็นกฎเกณฑ์ที่สมาชิกพึงปฏิบัติ 4) การสื่อสาร (Communication) 5) ปัจจัยเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม (ธร สุนทรายุทธ, 2556) ทั้งนี้เพราะกลุ่มประชาชน เป็นทุนเชิงสังคม (Social Capital) เป็นแหล่งทรัพยากรที่เกิดจากความสัมพันธ์ ระหว่างปัจเจกบุคคลที่มีคุณค่ามารวมตัวกันเป็นชุมชนและสังคม เป็นลักษณะที่ดีจะมีผลต่อการพัฒนาองค์การ ช่วยให้เห็นประโยชน์ส่วนรวมไปสู่การทำงานที่มีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดมุมมองว่า งานส่วนรวมมีความสำคัญ มีความร่วมมือร่วมใจ ทำงานกันเพื่อองค์การ ซึ่งผู้บริหารจะต้องให้การสนับสนุนให้เกิดการสร้างงาน นำไปสู่ความสำเร็จตามที่คิดหวัง

การนำไปประยุกต์ใช้ ผู้บริหารต้องมีบทบาทผู้นำที่มีทักษะในการจัดการผสมผสาน ความแตกต่างระหว่างองค์กรในด้านของวัฒนธรรมการทำงาน การมุ่งเน้นความสำคัญของคน ควรใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ มีระบบการตัดสินใจเปิดโอกาสให้เครือข่าย มีส่วนร่วมอย่างเปิดกว้างสามารถนำไปสู่การสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ให้เกิดขึ้นร่วมกัน ผสานจุดแข็งด้วยระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนจะสามารถนำไปสู่การเรียนรู้สะสมความชำนาญสามารถทำงานกันอย่างสอดคล้องมีผลต่อประสิทธิภาพการทำงานจนสามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ปัญหาสำคัญที่พบบางประการ ได้แก่ เครือข่ายที่ไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานให้ปรากฏขึ้นได้ อย่างเป็นรูปธรรมหากเป็นเพียงเครือข่าย ถูกใช้เป็นที่ปรึกษาเปรียบเสมือนสัญลักษณ์ทางการเมืองว่าได้ใส่ใจความชอบธรรมของรัฐว่าได้ใส่ใจกับปัญหาเหล่านั้นแล้ว ในลักษณะดังกล่าวจึงไม่สามารถแก้ปัญหาอย่างจริงจัง (วีรศักดิ์ เครือเทพ, 2550)

1.4 มีหน่วยงานของรัฐที่เชื่อมโยงกับการมีส่วนร่วม ที่เป็นพลวัตในการดำเนินการให้กลยุทธ์นั้นๆ หรือโครงการนั้นๆ ประสบผลสำเร็จ และส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งนี้เนื่องจากองค์กรต้องมีกระบวนการสร้างกลุ่มทรัพยากรที่มีคุณค่าเฉพาะที่เหมาะสมกับองค์กรเพื่อให้เกิดการได้เปรียบในการแข่งขันสร้างการปฏิบัติงานร่วมกันในหน่วยงานที่แตกต่างกันและสร้างรูปแบบของความคิดพื้นฐานของนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาและเรียนรู้ร่วมกันขับเคลื่อนกลยุทธ์ที่สำคัญสู่กระบวนการจัดการศึกษาจนบรรลุผลสำเร็จสู่ความเป็นเลิศได้ในที่สุด (พยัตติ วุฒิรงค์, 2557)

การนำไปประยุกต์ใช้ผู้บริหารควรมีวิสัยทัศน์ในการมองอย่างรอบด้านควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดี พิจารณาถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยง ที่มีต่อองค์กรกลยุทธ์ แผนงาน โครงการ และเลือกหน่วยงานนั้นมามีส่วนร่วมเพื่อดำเนินการให้ประสบความสำเร็จบรรลุเป้าหมายขององค์กร

การพัฒนาแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ภายใต้กระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ 4 ขั้นตอน คือ

1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม เป็นวิธีการซึ่งช่วยผู้บริหารในการกำหนดจุดแข็งขององค์กร (Organization Strengths) จุดอ่อนขององค์กร (Organization Weakness) โอกาสจากสภาพแวดล้อมภายนอก (Environmental Opportunity) และอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก (Environmental Threats) การวิเคราะห์แต่ละอย่างทำให้เกิดความเข้าใจถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำงาน จุดแข็งเป็นความสามารถที่ต้องใช้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จุดอ่อนเป็นลักษณะที่ต้องแก้ไข โอกาสเป็นสถานการณ์ที่มีศักยภาพ (ข้อได้เปรียบ) ซึ่งช่วยให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย ส่วนอุปสรรคเป็นปัญหาวิกฤตที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย ต่อจากนั้นจึงดำเนินการวิเคราะห์ Matrix TOWS เพื่อตัดสินใจเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมเป็นที่ต้องการขององค์กร ทั้งนี้เนื่องจากความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อองค์กรความแปรปรวนถูกมองว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อปัจจัยภายในองค์กรและเป็นโอกาสในการการสร้างความนวัตกรรมองค์กร (กระบวนการขององค์กร ซึ่งหมายถึงแนวคิด การปฏิบัติที่หน่วยงานรับมาประยุกต์ใช้) ให้มีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นแบบก้าวกระโดดหรือค่อยเป็นค่อยไป และถ่ายทอดสู่แนวคิดใหม่ที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรและสังคม ดังนั้นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมจึงเป็นกระบวนการเพื่อให้ทราบสถานะขององค์กร การนำไปประยุกต์ใช้ควรกำหนดขอบเขตความสำคัญของปัจจัยในระดับต่างๆ ของสภาพแวดล้อมที่มี

ต่อองค์การและปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานกำหนดความสัมพันธ์ช่วยให้การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม มีคุณค่าและมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพในการใช้งานสนับสนุนการกำหนดกลยุทธ์

2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ คือ รูปแบบของการปฏิบัติและการจัดสรรทรัพยากร ที่ออกแบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ การกำหนดกลยุทธ์จะต้องพิจารณาถึงพันธกิจ (Mission) ของ องค์การและผลลัพธ์จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมกลยุทธ์ขององค์การประกอบด้วยกำหนด กลยุทธ์ 3 ระดับ คือ 1) กลยุทธ์ระดับบริษัท 2) กลยุทธ์ระดับหน่วยธุรกิจ 3) กลยุทธ์ระดับหน้าที่ ทั้งนี้เนื่องจากการวางแผนช่วยให้ทราบทิศทางการทำงานที่กำหนดแผนไว้ล่วงหน้าช่วยให้ผู้บริหาร มุ่งไปสู่เป้าหมายในอนาคต การทำงานเป็นทีมทำให้เกิดความร่วมมือกันในการตัดสินใจในกระบวนการ วางแผนเชิงกลยุทธ์เป็นการลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

การประยุกต์นำไปใช้ผู้บริหารควรคำนึงถึงโครงสร้างการวางแผนภาครัฐซึ่งจะต้องเชื่อมโยง แผนยุทธศาสตร์ระดับชาติลงมาถึงระดับเมืองพัทยาและคำนึงถึงการวางแผนเชิงกลยุทธ์ครั้งนี้ ว่า 1) เพื่อเป็นการตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน 2) เพื่อจัดสรร ทรัพยากร 3) เพื่อกำหนดอนาคตของประเทศ 4) กำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการและปฏิบัติและนำ เอาทฤษฎีระบบเข้ามาบริหารจัดการด้วยเหตุผลเพราะสิ่งแวดล้อม เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และรวดเร็ว ทำให้องค์การมีความสลับซับซ้อนมากขึ้นยากที่จะพิจารณาได้ทุกแง่มุมระบบจึงเป็น กลุ่มมององค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน มีความเกี่ยวข้องที่จะทำให้เกิดความเป็นอันหนึ่ง อันเดียวกันเพื่อกระทำกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ (ธร สุนทรายุทธ, 2554)

3) การนำแผนเชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการปฏิบัติการเพื่อให้กลยุทธ์ไปสู่เป้าหมาย ซึ่งผู้บริหารจะต้องสร้างการประสานภายใต้กลยุทธ์ โดยการประยุกต์ใช้ 4 หน้าที่ในกระบวนการ จัดการที่เป็นระบบ คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การชักนำ (Leading) 4) การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการจัดการให้บรรลุเป้าหมาย ด้วยการติดตามผลและ แก้ไขสิ่งที่จำเป็นมี 3 ระดับ คือ 1) ควบคุมกลยุทธ์ 2) ควบคุมยุทธวิธี 3) ควบคุมการปฏิบัติการ เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้นทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้าง ตามหน้าที่ ในการบริหารแผนเชิงกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมี ประสิทธิภาพนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ การจัดองค์การ และกระบวนการบริหาร ที่เป็นระบบและเหมาะสมด้วย โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและหนทางที่มีอยู่ กระบวนการและ ผลลัพธ์ที่เป็นเลิศทำให้สามารถประเมินผลเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านได้ทั้งในและ นอกองค์การมาทำให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจและสมาชิกองค์การสามารถที่จะปรับตัวและ พัฒนาให้องค์การได้อย่างก้าวกระโดด (ไชยวัฒน์ รัตนดาตาศ, 2538, หน้า 24 - 27)

การประยุกต์นำไปใช้ ผู้บริหารควรแปลงแผนเชิงกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติในรูปของแผนงาน โครงการ และนำ Balanced Scorecard มาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหาร เพราะการมีการกำหนด วัตถุประสงค์และตัวชี้วัดถึงเป้าหมายต่าง ๆ ที่มีความรับผิดชอบและสามารถวัดได้ จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเงิน ด้านการดำเนินธุรกิจภายใน ด้านลูกค้า และด้านการเรียนรู้และเจริญ เติบโต โดยสามารถวัดและประเมินผลได้ การนำไปประยุกต์ใช้ ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการ บริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management) ในองค์การมีภาวะผู้นำสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เทคโนโลยี โครงสร้างที่สามารถสร้างความสามารถในการแข่งขัน กล้าเปลี่ยนแปลง ริเริ่ม การสร้างนวัตกรรมและปรับปรุง จึงประสบความสำเร็จ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมให้องค์การมีบรรยากาศที่เป็นเลิศในองค์การ รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ ให้ผลตอบแทนที่ยั่งยืน รับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการมีความเป็นอิสระและเข้มแข็ง

4) การประเมินแผนเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการประเมินกลยุทธ์ (The Strategic Evaluation Process) แบบมีส่วนร่วมว่าด้วยการเริ่มต้นและสิ้นสุดอย่างไรประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอน คือ 1) การกำหนดที่วัดได้ในการปฏิบัติงาน 2) การวัดผลการปฏิบัติงาน 3) การเปรียบเทียบกัน 4) การแก้ไขให้ถูกต้อง (Taking Corrective Action) ตามกระบวนการ PDCA เพื่อผลงานที่มีคุณภาพทั่วทั้งองค์การโดยใช้หลักการพื้นฐานตามมาตรฐานการประเมินโครงการ (Program Evaluation Standard for Education Evaluation) ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน คือ 1) การใช้ประโยชน์ 2) ความเป็นไปได้ 3) ความเหมาะสม 4) ความแม่นยำ เพื่อปรับปรุงและพัฒนา โดยจะต้องมีการออกแบบการประเมิน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและรายงานผล ทั้งนี้เนื่องจากการประเมินภาครัฐนั้นจะประเมินเพื่อตัดสินคุณค่าของประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และคุณภาพทั้งในแง่ของเป้าหมายและตัวชี้วัดตลอดจนแผนเชิงกลยุทธ์ ต้องมีความสอดคล้องกันทุกระดับในองค์การ

การนำไปประยุกต์ใช้ การประเมินจะต้องมีองค์ประกอบ ดังนี้ คือ สิ่งที่จะประเมิน ผู้ใช้ผลการประเมิน และวิธีการประเมินต้องมีความชัดเจนในมาตรฐานการประเมินที่กำหนดขึ้น การดำเนินการประเมินต้องออกแบบการประเมิน กำหนดเครื่องมือ ตารางปฏิทินหรือคู่มือการประเมิน และสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนก่อนดำเนินการ

2. ผลการประเมินการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร กลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พัทยา พบว่ากลุ่มประชากรผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่าร้อยละ 90 เห็นด้วยกับรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ว่ามีความเหมาะสม ทั้งนี้เนื่องจากจำเป็นต้องมีการประเมินโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ ให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นให้ข้อเสนอแนะ เพื่อให้บรรลุตามความต้องการที่แท้จริงของประชาชน และสอดคล้องกับแนวนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนของรัฐ และนโยบายในการบริหารของเมืองพัทยาในหลักการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบประเมิน และรับผิดชอบร่วมกันโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วยวิธีประชาพิจารณ์ เพราะรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ในอนาคตจะประสบความสำเร็จจะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลความคิดเห็น ความต้องการจากประชาชนผู้มีส่วนได้เสียจากทุกภาคส่วนอย่างครอบคลุม ซึ่งผ่านกระบวนการวิจัยพัฒนาและประเมินรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษาเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ว่ามีความเหมาะสมและได้ผลลัพธ์ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

การนำรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ไปประยุกต์ใช้และพัฒนากลยุทธ์ให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงกับ สถานการณ์และควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อสะดวกมีความสอดคล้องกันทั้งองค์การจะเป็นการ เสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับที่สูงขึ้นเนื่องจากได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่าง แท้จริงทุกขั้นตอนตามหลักประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เมืองพัทยาควรนำรูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ไปทดลองใช้ในการพัฒนาการศึกษาโดยศึกษารูปแบบและจัดทำคู่มือที่ แสดงถึงการปฏิบัติได้จริงทุกขั้นตอนจึงจะสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและอย่างมีคุณภาพ
2. เมืองพัทยาควรมีการประเมินก่อน ระหว่าง และหลังดำเนินการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม ในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และจัดเก็บข้อมูลเอาไว้เพื่อ การวิจัยพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
3. เมืองพัทยาควรนำผลการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการ จัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ไปเปรียบเทียบกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษอื่น

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เมืองพัทยาควรทบทวนในเรื่องของประเด็นกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ เมืองพัทยาที่เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษให้สามารถดำเนินกลยุทธ์ต่าง ๆ ทุกด้าน ให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจุบันเมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ ไม่ต่างจาก เทศบาลนคร จึงไม่สามารถบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ ได้เท่าที่ควรเหมือนเมืองพิเศษอื่น
2. เมืองพัทยาควรเสริมสร้างให้เกิดความร่วมมือระหว่างเมืองพัทยาและภาคส่วนต่าง ๆ และ ควรริเริ่มโครงการที่เป็น Partnership in International Management เป็นความร่วมมือกับสถาบัน การศึกษาต่างประเทศ ที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดีเพราะไม่เพียงแต่ แลกเปลี่ยนศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนนักเรียนและอาจารย์ แต่เป็นการทำงานร่วมกันในกระบวนการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และเป็นการแข่งขันในระดับภูมิภาค เมืองพัทยาควรสร้างคุณค่าเพิ่มของสิ่ง ที่ทำด้านการจัดการศึกษา และคุณค่านี้จะสะท้อนกลับไปยังสังคมชุมชน และคนในชุมชนต่อไป
3. เมืองพัทยาควรเพิ่มเป้าหมายการจัดการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) เป็นเป้าหมาย ของการพัฒนา ซึ่งหมายถึงการปฏิรูปสังคมและสร้างความเข้มแข็งให้กับประชาสังคม เพื่อให้มีความ พร้อมรับผิดชอบ เปิดเผย โปร่งใส รวมทั้งเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้น ทั้งยังได้นำแนวคิดเรื่องสิทธิของผู้มี ส่วนได้เสีย การตรวจสอบสาธารณะและเผยแพร่เสริมสร้างอำนาจโดยผ่านการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. เมืองพัทยาควรส่งเสริมภาคประชาสังคมเป็นสื่อกลาง กระตุ้นให้สังคมเกิดความกระตือรือร้น ให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงออกและมีส่วนร่วมจัดการศึกษาอย่างเสมอภาคเพื่อสนองความต้องการ ของประชาชน ลดความเปราะบางจากผลกระทบทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของประชาชนที่ยากจน เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและความเป็นธรรมในสังคมเมืองพัทยา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนา รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของประชาชนแต่ละตัวที่ส่งผลต่อการบริหารเชิงกลยุทธ์ด้านการจัดการศึกษา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี

บรรณานุกรม

กิตติวงศ์ สาลวด. (2554). การพัฒนาคุณภาพการบริหารการศึกษาและประสิทธิผลการจัดการศึกษา ในมหาวิทยาลัย ราชภัฏเขตภูมิศาสตร์ภาคกลาง. วารสารบริหารธุรกิจ, ปีที่ 34, ฉบับที่ 129 เดือนมกราคม - มีนาคม 2554 หน้า 43.

แจ่มส์แอลแคร์ตัน. (2552). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน : การตัดสินใจที่ดีกว่าแปลโดยวันชัย วัฒนศัพท์, ถวิล บุรีกุล และเมธิดา พงศ์ศักดิ์ศรี. ขอนแก่น : ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท.

ฉัตรสุมณ พงษ์ภิญโญ. (2553). หลักการวิจัยทางสังคม. กรุงเทพฯ : เจริญมั่นคงการพิมพ์.

เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. (2546). ชุดการศึกษาค้นคว้ารายวิชา 253601 วิทยานิพนธ์ตอนที่ 1 - 4. เพชรบุรี : บัณฑิตวิทยาลัยสถาบันราชภัฏเพชรบุรี.

ชัชวาลย์ ทัดศิวิชัย. (2553). การวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟาย. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์, ปีที่ 8 ฉบับที่ 1/2553.

ไชยวัฒน์ รัตนดาตาษ. (2538). ประสิทธิภาพของการให้บริการของสำนักงานเขตชั้นกลาง. กรุงเทพมหานคร: ศึกษากรณีสำนักงานเขตสวนหลวง วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). การวิจัยข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (ครอบคลุมทุกเวอร์ชัน). พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.

ธนากร สังเขป. (2555). การพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธร สุทธราษฎร์. (2553). การบริหารจัดการเชิงจิตวิทยา : หลักการ การประยุกต์ และกรณีศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.

_____. (2556). ทฤษฎีองค์การและพฤติกรรม : หลักการ ทฤษฎีวิจัย และปฏิบัติการศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552). การวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : สุวีริยะสาริน.

ปกรณ์ ปรียากร. (2553). การวางแผนกลยุทธ์ : แนวคิดและแนวทางเชิงประยุกต์. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เสมาธรรม.

ปัญญา ประดิษฐ์บาทูภา. (2551). การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์เชิงคุณภาพ : วิธีการที่เป็นระบบสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ. วารสารจันทร์เกษม ปีที่ 14 ฉบับที่ 27 กรกฎาคม - ธันวาคม หน้า 45 - 47.

ไพโรจน์ พลเพชร และชลัท ประเทืองรัตนนา. (2548). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประชาสัมพันธ์. กรุงเทพฯ : บริษัท สุรวงศ์ อินเทอร์เน็ต จำกัด.

พยัฒติ วุฒิรงค์. (2557). การจัดการนวัตกรรม: ทรัพยากร องค์การแห่งการเรียนรู้ และนวัตกรรม. กรุงเทพฯ : บริษัท วี พรินท์ จำกัด.

- รพีพร มณีวงษ์. (2556). เอกสารการอบรมหลักสูตรการสร้างควมตระหนักรู้ในการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน. วันที่ 24 เมษายน 2556 สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือนสำนักงาน ก.พ.ณ เดอะไทด์รีสอร์ท บางแสน ชลบุรี.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2550). *ทิศทางและอาณาบริเวณการประเมิน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2551). *การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2548). *องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2550). *เครือข่าย : นวัตกรรมการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2549). *การสังเคราะห์รายงานการวิจัย การกระจายอำนาจทางการศึกษาใน 8 ประเทศ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- _____. (2552). *สาระที่น่าสนใจเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการศึกษา. วารสารการบริหารการศึกษา, ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 เดือนตุลาคม 2551 – มีนาคม 2552* หน้า 9.
- Bryson, J.M. (1995). *Strategic Planning for public and Nonprofit Organization : A Guide in Strengthening Organizational Achievement*. rev, ed. San Francisco : Jossey - Bass. Publishers.
- Follent, M. (1924). *Creative Experience*. London : Longman and Green.
- Homans, G. C. (1992). *The Human Group*. New Brunswick and London, Transaction Publishers.
- King, J. A., Stevahn, L., Ghere, G., & Minnema, J. (2001). Toward a taxonomy of essential evaluator competencies. *American Journal of Evaluation, 22*, 229 - 247.
- Locke, E.A. (1991). The Motivation Sequence, The motivation Hub, and Motivation Core. *Organization Behavior and Human Desion Process, 50*, 288 - 299.
- Northcutt, N. & Mc Coy, D. (2004). *Interactive Qualitative Analysis : A system method for qualitative reseaech*. Thouand Oaks, CA : Sage Publication, Inc.
- Vicky LunaLazavo. (2005). *Factors that Influences the Achievement of Economically Disadvantaged Students in a large, Urban Texes School Distract: A Critical Race Analysis of Equitable Academic Success*, The University of Texas at Austin.
- Vroom, V. H. (2005). On the origins of expectancy theory. In K. Smith & M.Hitt (Eds.), *Great minds in management : The process of theory development*. (pp.239 - 260) : New York : Oxford University Press.